

Malaki

«Malaki pəyoqəmbər»

¹ Pərwərdigardin Malakiqə yükləngən wəhiy, u arqilıq İsrailqə kəlgən: —□

Birinqi munazirə — Hudaning İsrailqə boləjan muhəbbiti

² — Mən silərnı səyüp kəldim — dəydu Pərwərdigar, — biraq silər: «Sən bizni kəndəkmə səyüp kəlding?» — dəysilər.

Əsaw Yəqubqə aka boləjan əməsmə? — dəydu Pərwərdigar, — biraq Yəqubni səydüm, ■

³ Əsawqə nəprətləndim; uning taqlirini qəl kıldim, mirasini qəl-bayawandiki qilbərılərgə tapxurup bərdim.□

⁴ Edom: «Biz wəyran qilinduq, biraq biz hara-biləxkən jaylarnı kaytidin kurup qikimiz» — desə, samawi koxunlarning Sərdari boləjan Pərwərdigar mundaq dəydu: —

□ **1:1 «yükləngən wəhiy»** — ibraniy tilida «massa» degən bir söz bilənla ipadiliniđu. U «adəmni kərkunqqa salidiqan wəhiy» həm «pəyoqəmbərning zimmisigə yükləngən bir wəzipə» degən ikki mənini əz iqiğə aləjan boluxi mumkin. ■ **1:2 Rim. 9:13** □ **1:3 «Yəqubni səydüm, Əsawqə nəprətləndim»** — «palanqini səydüm, postanqioqə nəprətləndim» degənlik ibraniy tilida adəttə «palanqini talliwaldim, postanqini rət kıldim» degən mənini birkədər təkiltəydiqan ibarə idi.

— Ular quridu, birak Mən örüymən; həklər ularni «Rəzillikning zemini», «Pərwərdigar mənggügə oqəzəplinidiqan əl» dəp ataydu. □

⁵ Silərnin közliringlar buni körüp: «Pərwərdigar Israil qəgrasining sirtida uluqlandi!» — dəysilər. □

Ikkinqi munazirə — kahinlarning wapasizliqi

⁶ — Oqul atisini, kul igisini hərmətləydu; əmdi Mən ata bolsam, hərmitim keni? Igə bolsam, Məndin bolqan əyminix keni? — samawi qoxunlarning Sərdari bolqan Pərwərdigar silərgə xundak dəydu, i Mening namimni kəmsitkən kahinlar!

□ **1:4 «Ular , yəni Edomlar** quridu, birak Mən örüymən; həklər ularni «Rəzillikning zemini», «Pərwərdigar mənggügə oqəzəplinidiqan əl» dəp ataydu» — Edom həlqi Israilqə hərdaim eqmənlik-adawət saqlap kəlgənidi. Ahirki zamanda ularning zemini pütünləy adəmzatsiz bolup, «ot-güngürt köydüridiqan», jinlarning makani bolidu (məsilən, «Obadiya»ni, «Yəx.» 34-babni körüng). Huda Israilqə: «Mana Edom zemini hərdaim tajawuz qilinip, xəhərliri bügüngə kədər harabiliktə turuwatidu, silərnin əhwalinglar ulardın kəp əwzəl, silərdə ibadəthana, xəhərlər wə aram-tinqlik bar, ulardın obdan sawak elinglar!» degəndək bolsa kerək. Edomqə tajawuz qiloqanlar Babilliklar (miladiyədin ilgiriki 587-586-yili) wə Ərəblərnı (550-460-yili) əz iqiğə aloqan. □ **1:5 «Silərnin közliringlar buni körüp: «Pərwərdigar Israil qəgrasining sirtida uluqlandi!» — dəysilər»** — demək, yat əllər (əyni qaoqdiki butpərəs həklər) Hudaning kəlgüsida Edomning üstidin həküm qıkarəlanliqini körüp, dər wəkə Uning tirik Huda ikənlirini etirap qilidu.

Birak silər: «Biz nemə kilip namingni kəmsitiptuk?» — dəysilər.□

⁷ Silər kurbangahim üstigə buloqanoqan ozukni sunisilər; andin silər: «Biz nemə kilip seni buloqap koyduk?» — dəysilər; əməliyəttə silər: «Pərwərdigarning dastihinining tayini yoktur» — dəysilər.□

⁸ Kor malni kurbanliqqa sunsanglar, bu kəbihlik əməsmu? Tokur yaki kesəl malni kurbanliqqa sunsanglar, bu kəbihlik əməsmu? Həzir buni sening waliyinqoqa sunup bak; u səndin hursən bolamdu? Sanga yüz-hatirə kilamdu? — dəydu samawi qoxunlarning Sərdari boləqan Pərwərdigar.□

⁹ — Əmdi, keni, silər Təngridin bizgə xəpkət kərsətkəysən dəp ətünüp bekinglar; qolunglardin muxular kəlgəndin keyin, U silərdin hərəkandikinqlarni qobul kilamdu? — dəydu samawi qoxunlarning Sərdari boləqan

□ **1:6 «kahin»** — muqəddəs ibadəthanida puqralar üqün məhsus kurbanliqni köydürgüqi hadim. □ **1:7**

«Pərwərdigarning dastihinining tayini yoktur» — «Pərwərdigarning dastihini»ni kəndəq qüxinimiz? Muqəddəs ibadəthanida Hudaqa atap beoixlanoqan həmmə kurbanliq wə ularqa qoxuloqan «axliq hədiyə» wə «xarab hədiyə» katarliqlarning həmmisi «Pərwərdigarning dastihini» dəp ataloqan. Kahinlarning bu dastihandiki bəzi kurbanliqlardin bir kismini yeyix hokuk-imtiyazi bar idi. □ **1:8 «Kor malni**

kurbanliqqa sunsanglar, bu kəbihlik əməsmu? Tokur yaki kesəl malni kurbanliqqa sunsanglar, bu kəbihlik əməsmu?» — Musa pəyoqəmbərgə qüxürülgən qanun boyiqə, hər bir kurbanliq nuqsansiz boluxi kerək idi. Kor, tokur, kesəl mal buyaqta tursun, hətta kiqikkinə daq bolsimu bolmaytti («Law.» 22-babni, «Qan.», 15:19-21ni kərug).

Pərwərdigar.

¹⁰ — Aranglardin dərwazilarni etip qoyuqudək birsi qıqmamdu? Xundək bolqanda silər qurbangahimda bikardin-bikar ot qalap yürməyttinglar. Mening silərdin heq hursənlikim yok, — dəydu samawi qoxunlarning Sərdari bolqan Pərwərdigar, — wə qolunglardin heqkandək «axlık hədiyə»ni qobul qılmaymən. □ ■

Hudaning namini bulqax

¹¹ Kün qıqardin kün patarqə Mening namim əllər arisida uluq dəp qarilidu; hər bir jayda namimoqə huxbuy selinidoqan bolidu, pak bir «axlık hədiyə» sunulidu; qünki namim əllər arisida uluq dəp qarilidu, — dəydu samawi

□ **1:10 «Aranglardin dərwazilarni etip qoyuqudək birsi qıqmamdu?»** — birsi ibadəthanining dərwazilirini etiwətsə, kahınlar yaki baxqılar Huda aldioqə muxundək «napak qurbanlıqlar»ni heq elip kirəlməytti. ■ **1:10** Yəx. 1:11; Yər. 6:20; Am. 5:21, 22.

qoxunlarning Sərdari boləqan Pərwərdigar.□

¹² Birəq silər bolsanglar: «Pərwərdigarning dastihini buləqanoqan, uning mewisi, yəni ax-ozuqi nəprətliktur» — deginginglarda, silər uni haram kilisilər;

¹³ wə silər: «Mana, nemidegən awariqilik!» dəysilər wə Manga qarap dimioqinglarni kakisilər, — dəydu samawi qoxunlarning Sərdari boləqan Pərwərdigar, — silər yarilanoqan, tokur həm kesəl mallarni elip kelisilər. Qurbanlik-hədiyilərnəni xu peti elip kelisilər; Mən buni qolunglardin qobul qilamdimən? — dəydu Pərwərdigar.□

□ **1:11 «Kün qıkardın kün pataroqa Mening namim əllər arisida uluq dəp qarilidu; hər bir jayda namimoqa huxbuy selinidioqan bolidu, pak bir «axlik hədiyə» sunulidu»** — «huxbuy selinidioqan bolidu» degən pəilning xəkli bək alahidə, yat əllər arisidiki bəzilər Hudaqə ibadət qiləqanda hətta «bax kaqın»oqa ohxax «huxbuy yandurux» imtiyaziqə erixidu, dəp puritidu. **«pak bir «axlik hədiyə» sunulidu»** — ibraniy tilida «pak» degən bu söz intayin alahidə bolup, qurbanlik-hədiyilərnəning «pak» (yaki bəzidə «nuqsansız»)likini təswirləydiqan adəttiki səzlərgə qarəqanda, «tehimu pak»likni bildüridu. Demək, əllər (Yəhədiy əməslər) arisidiki bəzilər Hudaqə ibadət qiləqanda «Təwrat dəwrdikilər»din tehimu yaxxi, tehimu pak birhil hədiyəni Hudaqə sunalaydu... Bu ixlar Injilda xərqlinidu (məsilən, «Rim.» 12:1-2). □ **1:13 «...Manga qarap dimioqinglarni kakisilər»** — yaki «...uningəqa qarap dimioqinglarni kakisilər» — demək, Hudaning dastihinioqə. **«silər yarilanoqan... mallarni elip kelisilər...»** — «yarilanoqan ... mallar» bəlkim yirtkuq haywan tərəpidin yarilanoqan. Bundaq gəxni hətta adəm yesimu bolmaytti (Təwrat, «Mis.» 22:31). Bəzi alimlar bu söz kala-qoylar «kixilər tərəpidin bulang-talangda tutuwelinoqan» degən mənəidə dəp qaraydu.

¹⁴ Bərhək, padisida qoçqar turup, Rəbkə kıləqan kəsimini ada kılilix üqün buləqanoqan nərsini kurbənlük kılidiqan əldəmçi lənətkə qalidu; çünki Mən uluq Padixəhdurmən, namim əllər arisida hərmətlinidiqan bolidu, — dəydu samawi qoxunlarning Sərdari boləqan Pərwərdigar.□

2

¹ — Əmdi, həy kaşınlar, bu əmr-pərman silərgə qüxti: —

² Silər anglimisanglar, namimoqa xan-xərəp kəltürükə kəngül qoymisanglar, — dəydu samawi qoxunlarning Sərdari boləqan Pərwərdigar, — Mən aranglarəqa lənətni qüxürüp əwətimən; silərnin bərikətliringlarəqimu lənət kılimən. Bərhək, Mən əlləqəqan ularəqa lənət okudum, çünki silər *xəripimğə* kəngül qoymidinqlar. ■

³ Mana, Mən uruqliringlarəqa tənbiş bərimən, silərnin yüzünlərgə pək, həytinglardiki pəkni sürimən; birsi silərnə xu pək bilən billə

□ **1:14** «...Rəbkə kıləqan kəsimini ada kılilix üqün buləqanoqan nərsini kurbənlük kılidiqan əldəmçi lənətkə qalidu» — Hudadin bir ixni tiləydiqan yəki Hudaqə təxəkkür eytməqçi boləqan İsrəillər bəzidə ələhidə bir kurbənlük kılilixkə kəsəm iqidu, birəq «Hudaqə esil malni sunimən» dəp kəsəm iqqən bu «əldəmçi» uning ornioqa «napak» (qotur, deqi bar) bir malni əlməxturuwetidu. ■ **2:2** Law. 26:14; Qan. 28:15

apirip taxlaydu. □

⁴ Xuning bilən silər Mening silərgə bu əmrni əwətkənlikimni bilisilər, məxsət, Mening Lawiy bilən tüzgən əhdəmning sakliniwerixi üqündur, — dəydu samawi qoxunlarning Sərdari boləqan Pərwərdigar. □

⁵ — Mening uning bilən tüzgən əhdəm həyatlik həm aram-hatirjəmlik elip kelidu; uni Məndin qorqsun dəp bularni uningə bərdim; u Məndin qorqup namim aldida titrigənidi.

⁶ Aqzidin həqiqətning təlim-tərbiyisi qüxmigən, ləwliridin nahəqlik tepilmioqan; u aramlik-hatirjəmlik həm duruslukta Mən bilən billə mangoqan, nuroqun kixilərnə kəbihliktin yanduroqan.

⁷ Qünki kaqinning ləwliri ilim-bilimni saklixə kerək, həklər uning aqzidin Təwrat-kanunini izdixi lazim; qünki u samawi qoxunlarning Sərdari boləqan Pərwərdigarning əlqisidur.

⁸ — Birək silər yoldin qətnəp kətinglər; silər nuroqun kixilər üqün Təwrat-kanunini

□ **2:3 «Mana, Mən uruqliringlarəqə tənbiq berimən»** — ibraniy tilidimu uyoqur tiliqə ohxax, «uruq» degən söz həm ziraətlərnəng danliri həm adəm pərzəntlirini kərsitidu. Bəlkim bu yərdə qəstən ikki bislik mənədə ixlitilgən. **«heytinglardiki pok»** — heyttiki nuroqun qurbanlik qilinəqan mallarning poklirini kərsitidu. Qurbanlik qilinəqan mallarning poklirini ibadəthanidin elip qikip sirtta keydürüwetix kaqinlarning məs'uliyiti idi (məsilən, «Mis.» 29:14, «Law.» 4:11). □ **2:4 «Mening Lawiy bilən tüzgən əhdəm»** — «Lawiy» həzriti Yaqupning 12 oqlidən biri idi, xunga Israilning 12 kəbilisidin biri boləqan. Musa pəyoqəmbərnəng dəwridə Huda kaqinlik hizmitini Lawiy kəbilisigə tapxuroqan («Mis.» 32-bab, «Qəl.» 25-bab, «Kan.» 11:8-33-ayətlərnə kəring).

putlikaxangoʻa aylanduruwættinglar; silər Lawiy bilən tüzülgən əhdini buzoqansilər — dəydu samawi qoxunlarning Sərdari boləqan Pərwərdigar,

⁹ — xunga Mən silərnimu pütün həlkə aldida nəprətlik wə pəskəx kildim, qünki silər yollir-
imni tutmioqan, xundaqla Təwrat-kanunini ijra
kiloqanda bir tərəpkə yan baskan.

Həlkəning wapasizliki

¹⁰ — Bizdə bir ata bar əməsmu? Bizni Yaratquci pəkət birla Təngri əməsmu? Əmdi nemixka hər birimiz öz qerindiximizə wapasi-
zlik kilip, ata-bowilirimiz bilən tüzgən əhdisini
buləqaymiz? □

¹¹ Yəhuda wapasizlik kildi, Israilda həm Yerusalemda yirginlik bir ix sadir kilindi; qünki Yəhuda Pərwərdigar səygən mukəddəs jayini buləqap, yat bir ilahning qizini əmrigə aldi. □

¹² Undak kiloquci, yəni azduroquci bolsun, azdu-
ruloquci bolsun, samawi qoxunlarning Sərdari
boləqan Pərwərdigarə «axlik hədiyə»ni elip
kəlgüci bolsun, Pərwərdigar ularni Yakupning
qedirliridin üzüp taxlaydu.

¹³ Silər xuningdək xundak kilisilərki, qurbangahni kəz yaxliri, yioqa, ah-zarlar bilən

□ **2:10 «Bizdə bir ata bar əməsmu?»** — 10-17-ayətlərgə qarışqanda, «ata» degən Hudani kərsitidu. Biraq bəzi alimlar u «həzriti İbrahim»ni kərsitidu, dəp qaraydu. □ **2:11 «yat bir ilahning qizini əmrigə aldi»** — «yat (əjnəbiy) bir ilahning qizi» bu yərdə eytiloqini, qətəllik bir qiz bilən toy kilix əməs, bəlkə butka qokunidoqan bir qiz bilən toy kilix.

qaplaysilər — qünki U qurbanlik-hədiyilərgə heq qarimaydioqan boldi, uningdin heq razi bolmay qolunglardin qobul qilmaydioqan boldi.□

14 Birak silər: «nemixka?» dəp soraysilər.

— Qünki Pərwərdigar sən wə yaxliqingda aloqan ayaling otturisida guwahqi bolqanidi; sən uningqa wapasizlik kilding, gərgə u sening həmrəhing wə sən əhdə tüzgən ayaling bolsimu.

15 Huda *ər-ayalni* bir qilqan əməsmu? Xundakla, buningqa Rohini qaldurqan əməsmu? *Huda* nemixka ularni bir kildi? Qünki U ulardin ihlasmən pərzənt kütkenidi. Əmdi hərbinglar öz qəlb-rohinglarqa dikqət qilinglar, heqqaysisi yaxliqta aloqan ayaliqta

□ 2:13 «qurbangahni kez yaxliri, yiqqa, ah-zarlar bilən qaplaysilər» — muxu «kez yaxliri» Huda həlkning du-a-tilawətlirini (qurbanliklar bularqa qoxuloqan bolsimu) an-glimioqandin keyin, ularning kezidin qiqqan yax bolsa kerək. Bəzi alimlar 14-ayətkə qaridoqanda kez yaxlirini wapasizlikqa uqrioqan ayallarningki, dəp qaraydu (ayallar adəttə qurbangah aldida kərünsə bolmaytti, birak ularning azablik yaxliri Huda al-dida «qurbangahimni qapliqan» dəp hesabliqan). Bu kezqarax orunluqtək bolqini bilən biz birinqi qaraxta bolimiz.

wapasizlik qilmisun! □

¹⁶ Qünki Mən talak qilixka oqturmən, dəydu Israilning Hudasi Pərwərdigar, — xuningdək öz tonioğa zomburluk qaplasturuwaloquqioğa oqmən, — dəydu samawi qoxunlarning Sərdari bolqan Pərwərdigar.

— xunga qəlb-rohinglaroğa dikqət kilinglar, heqkaysinglar wapasizlik qilmanglar!□

Əhdə əlqisi kelidu - təyyar bolunglar!

□ **2:15 «Huda ər-ayalni bir qiloğan əməsmu? Xundakla, buningoğa Rohini qalduroğan əməsmu? Huda nemixka ularni bir qildi?»** — ayətning birinçi qismining tərjimaliri hərhil. Ulardin biri: «Kimdə Rohtin (yəni, Hudaning Rohidin) azrak bar bolsila, hərgiz undak qilmaydu». İbraniy tilida bu yərnı qüxinix təs. Bəzi alimlarmu bu ayətni İbrahimning pərzənt kərəy dəp, Həjərnı elixi Sarahka bir hil wapasizlik bolqanlıqini bildüridu, dəp qüxinidu. Biraq omumiy mənisi həmmigə ayanki, Huda wapasizlikka wə (gərqə Təwrat dəwrədə Huda Musa pəyoqəmbər arkilik talak berixkə ruhsət bərgən bolsimu) talak berixkə oq (16-ayətnimu kərüng). □ **2:16**

«mən talak qilixka oqturmən, dəydu Israilning Hudasi Pərwərdigar, — Xuningdək öz tonioğa zomburluk qaplasturuwaloquqioğa oqmən» — kona zamanlarda birsi öz qapinini yaki tonini məlum bir kizning üstigə yapqan bolsa, bu hərəkət bu kizə qoqdiquci bolimən, uni əmrimgə alimən, degənni bildürətti («Rut» 3-bab, «Əz.» 16-babni kərüng). Biraq muxundak ərlər ayallirioğa qoqdiquci bolmayla qalmastin, ularoğa hərhil zulum-zorluqlarnı qilatti yaki ahirida ularni talak qilatti; andin keyin (11-ayət) butpərəs kiz bilən toy qilatti. Baxka birhil tərjimisi: ««Qünki u öz jorisioğa oq bolup, uni talak qiloğan wə xundakla zorawanlik bilən tonini yapqan» dəydu Israilning Hudasi Pərwərdigar». By tərjimə toqra bolsa, Təwrat dəwrədə Pərwərdigarning: «oqmənlik talak berixkə səwəb bolmaydu» degən həkümüni bildüridu.

17 — Silər sözliringlar bilən Pərwərdigarning səwr-takitini qoymidinglar, andin silər: «Biz nemə qilip Uning səwr-takitini qoymaptuk?» — dəysilər.

Səwr-takitini qoymioqanliqinglar bolsa dəl: «Rəzillik qiloquqi Pərwərdigarning nəziridə yahxidur, U ulardin hursən bolidu»; yaki «Adalətni yürüzgüqi Huda zadi nədidur?» — degininglərdə bolmamdu!

3

1 — Mana əmdi Mən Öz əlqimni əwətimən, u Mening aldimda yol təyyarlaydu; silər izdigən Rəb, yəni silər hursənlik dəp bilgən əhdə Əlqisi Öz ibadəthanisiyoqa tuyuksiz kiridu; mana, U keliwatidu, — dəydu samawi qoxunlarning Sərdari

boloqan Pərwərdigar. □ ■

² — Birak Uning kəlgən künidə kim qidiyalisun? U kərüngəndə kim turalisun? Qünki U tawliuquqining oti, kirqining aqartkuq xoltisidək bolidu;

³ U kümüxnı tawliuquqi həm erioqdiuquqidək tawlap olturidu; Lawiyning balilirini saplaxturidu, ularni altun-kümüxnı tawliqandək tawlaydu; xuning bilən ular Pərwərdigarqa həkkanıylikta qilinqan qurbanlik-hədiyəni sunidu. ■

⁴ Andin Yəhuda həm Yerusalemning qurbanlik-hədiyiliri Pərwərdigarqa kona zamanlardikidək, ilgiriki waqıtlardikidək xerin bolidu.

□ **3:1 «Mana əmdi Mən Əz əlqimni əwətimən»** — ibraniy tilida «Mana, Mən! Mən Əz əlqimni əwətimən,...». **«silər izdigən Rəb, yəni silər hursənlik dəp bilgən əhdə Əlqisi Əz ibadəthanisioqa tuyuqsız kiridu»** — bəzilər «yəni»ni «wə» dəp tərijimə qilip «silər izdigən Rəb wə silər hursənlik dəp bilgən əhdə əlqisi əz ibadəthanisioqa tuyuqsız kiridu» dəp tərijimə qilidu. Lekin undaq tərijimə toqra bolsa, demək ikkinqi əlqi Rəb Əzi bolmisa, ibadəthanini kandaqmu uning «Əz ibadəthanisi» degili bolsun? Alimlarning kəpinqisining pıriqə, xundaqla bizningqə, bu ayət boyiqə ikki əlqi kelidu; (1) Rəbning yolini təyyar qilidiqan əlqi («Mening əlqim») wə (2) uningdin keyinki Rəb Əzi; Rəb yənə «Əhdə Əlqisi» dəpmu atilidu. Bu ikki əlqi, xundaqla «Əhdə Əlqisi»ning mənisi toqruluk «koxumqə sez»imizdə tohtilimiz. Bu əlqining əwətilixi Hudaning həlqlərnıng etiqadisiz ərz-dadlırioqa boloqan jawabidur. Xunga «silər izdigən» wə «silər hursənlik dəp bilgən» degənlərnı kinayilik gəp dəp qüxiniximiz kerək. ■ **3:1** Mis. 23:20-22; Yər. 31:31-34; Əz. 36:26-28; Mat. 3: 11-12; 11:10; 24:12-16; Mar. 1:2; Luqa 1:76; 7:27; Yh. 2:13-17; Yəx. 40:3; İbr. 8:6; 12:24 ■ **3:3** Ros. 6:7

5 Mən hesab elixka silərgə yekin kelimən; Mən sehırgərlərgə, zinahorlaroqa, yaloqan kəsəm iqqüqilərgə, mədikarlarning həkkini tutuwelip bozək kılouqilaroqa, tul hotunlar həm yetim-yesirlarni harlıouqilaroqa, yat adəmlərnı öz həkkidin ayriwətküqilərgə, xuningdək Məndin heq qorkmioqanlaroqa tezdin əyibligüqi guwahqi bolimən, — dəydu samawi qoxunlarning Sərdari boloqan Pərwərdigar. □ ■

6 Qünki Mənki Pərwərdigar əzgərməsturmən; xunga silər, i Yakupning oqulliri, tügəxmigənsilər. □ ■

7 — Ata-bowiliringlarning künliridin tartip silər bəlgilimilirimdin qətnəp, ularni heq tutmioqansilər. Mening yenimoqa kaytip kelinglar, Mən yeninglaroqa kaytimən, — dəydu samawi qoxunlarning Sərdari boloqan Pərwərdigar, — birak silər: «Biz qandaqmu kaytip kelimiz?» — dəysilər. ■

8 Adəm Hudaningkini bulisa bolamdu? — Birak Manga Meningkini bulap kədinglar. Silər yənə: «Biz qandaqsigə Sanga bulangqilik kiliwatimiz» — dəysilər. Silər «ondin bir» ülüx əxriliringlarni həm «kətürmə hədiyələr»ni sunoqininglarda

□ **3:5 «tezdin əyibligüqi guwahqi bolimən»** — baxka birhil tərjimisi «maħır əyibligüqi guwahqi bolimən». ■ **3:5** Mis. 20:7; 22:22; Qan. 24:17; Am. 2:7 □ **3:6 «Mənki Pərwərdigar əzgərməsturmən»** — Huda əzgərməs bolsa, Uning İbrahim pəyğəmbərgə əwladliri Israil toqruluk boloqan wədilirimu əzgərməstur. «**xunga silər, i Yakupning oqulliri, tügəxmigənsilər**» — baxka birhil tərjimisi: «xunga silər, i Yakup oqullirimu heq əzgərmigən». ■ **3:6** Zəb. 33:11-12;

Pənd. 19:21; Yəx. 14:26, 27; 25:9; 46:10. ■ **3:7** Zək. 1:3

xundak kilisilər! □

⁹ Silər eqir bir lənətkə qaldinglar, qünki Manga bulangqilik kiliwatisilər — silər bu pütkül «yat əl» xundak kiliwatisilər! □

¹⁰ Əmdi əyümdə axliq bolux üqün pütkül «ondin bir» ülüx əxrini ambarəja elip kellinglar wə xundakla Meni sinap bekinglar, — dəydu samawi qoxunlarning Sərdari boləjan Pərwərdigar — Mən asmanning derizilirini qong eqip silərgə patkuzalmioqudək bir bərikətəni təküp beridioqanlikimni kərüp bakmamsilər?

¹¹ Xundak boləqandila Mən silərnəni dəp yənə yalmioquqini əyibləymən, u toprikinglardiki mewilərnəni wəyran kilməymən; silərnəning baq-etizliringlardiki tal üzümlər waqitsiz təkülüp kətməydu, — dəydu samawi qoxunlarning Sərdari boləjan Pərwərdigar. □

¹² — Xuning bilən barliq əllər silərnəni bəhtlik dəp ataydu, qünki yeringlar adəmni huzurlanduridioqan bir zemin bolidu, — dəydu samawi qoxunlarning Sərdari boləjan Pərwərdigar.

□ **3:8 «kətürmə hədiyyə»** — muxu hil qurbanliq bir tərəptin bəzi qurbanliqlardin kaşinlar üqün ayriwetilgən bir kişimini, yənə bir tərəptin Hudaəja atap beqixliəjan hərhil (məyli mukəddəs qanun bekitkən yaqi ihtiyari bilən boləjan) nərsilərnəni təswirləydu. □ **3:9 «Silər bu pütkül «yat əl» xundak kiliwatisilər»** — «yat əl» muxu yərdə Hudaning intayin kinayilik gepi. Həlk Uningəja yat bolup, butpərəs bir əlgə ohxaydu.

□ **3:11 «mən silərnəni dəp yənə yalmioquqini əyibləymən»** — «yalmioquqi» bolsa hərhil ziyanliq həxarət-haywanlarnəni (məsilən, qekətkini) kərsitixi mumkin.

Halayiq yənə qarxilik kərsitidu

13 — Silərninq səzliringlar Manga kattik təgdi, dəydu Pərwərdigar, — birak silər yənə: «Biz sən bilən qarxilixidiqan nemə səz kilduk?» — dəysilər. ■

14 — Silər: «Hudaning hizmitidə bolux bihudiliktur» həm: «Uning tapxurukini qing tutuximiz wə samawi qoxunlarning Sərdari bolqan Pərwərdigar aldida matəm tutqan kixilərdək yürüximizning nemə paydisi?» — dəysilər,

15 həm xuningdək: «Təkəbburlarni bəhtlik dəp ataymiz; rəzillik kılquqilar ronak tapidu; ular bərhək Hudani sinaydu, birak qutulup ketidu» — dəysilər.

16 Pərwərdigardin əyminidiqanlar *buni anglap* pat-pat bir-biri bilən mungdaxti; Pərwərdigar uni nəzirigə aldi, səzlrini anglidi. Xuning bilən Pərwərdigarning aldida Uningdin qorkup, Uning namini seqinqanlar üqün əslətmə bolqan bir hatirə kitab yezildi. □

17 — Bu kixilər bolsa Əzümning alahidə gəhərimni yioqan künidə Meningki bolidu — dəydu samawi qoxunlarning Sərdari bolqan Pərwərdigar — wə Mən huddi adəm öz hizmitidə bolqan oqliqə iqini aqlritkandək ularqa

■ 3:13 Ayup 21:14, 15.

□ 3:16 «Xuning bilən Pərwərdigarning aldida Uningdin qorkup, Uning namini seqinqanlar üqün əslətmə bolqan bir hatirə kitab yezildi» — bu kitabni kəyərdə, asmanda yaki zeminda, yaki kim yazqanliqi deyilmigən.

iqimni aqritimən. ■

¹⁸ Silər qaytip kelisilər wə həkkaniylar bilən rəzillərnı, Hudaning hizmitidə bolıqanlar bilən bolmiqanlarnı pərķ etələysilər. □

4

Ahirķi zaman — Pərwərdigarning küni

¹ — Qünki mana xu kün, humdandək köydürgüqi kün kelidu; hərбір təkəbburluq kılıuqi həm hərбір rəzillik kılıuqi pahaldək bolidu; xu kelidiqan kün ularnı köydüriwetidu, — dəydu samawi koxunlarning Sərdari bolıqan Pərwərdigar, — ularıqə nə yiltiz nə xah qaldurulmaydu. ■

² Lekin namimdin əyminidiqan silər üqün, qanatlırida xipa-dərman elip kelidiqan, həkkaniylikni parlitidiqan Quyax ornidin turidu; silər talaıqə qıķip bordaķ mozaylardək kıyoıtıp oynaysilər; □

■ **3:17** Mis. 19:5; Yh. 10:29; Yəx. 62:3; Fil. 4:1; 1Tes. 2:19

□ **3:18 «Silər qaytip kelisilər»** — ahirķi zamanda, Israillarning qaldisining öz zeminiqə qaytip kelixi yaki əlümdin tirilixini kərsitidu. ■ **4:1** Yo. 2:10, 31; 3:15; Yəx. 2:12-22; 13:6-13; 24:23; Am. 8:9; Mat. 24:29; Ros. 2:20; Wəh. 6:12-13.

□ **4:2 «Namimdin əyminidiqan silər üqün, qanatlırida xipa-dərman elip kelidiqan, həkkaniylikni parlitidiqan Quyax ornidin turidu»** — «qanatlırı» bəlkim «həkkaniylikni parlitidiqan quyax»ning nurlirini kərsitidu. **«həkkaniylikni parlitidiqan Quyax»** — ıbraniy tilida «həkkaniylik quyaxı» deyilidu. Məsiħni kərsitidu, əlwəttə.

³ silər rəzillərnı qəyləp dəssiwetisilər; ular Mən təyyarlıoqan künidə tapınlar astıda kül bolıdu, — dəydu samawı qoxunlarınlın Sərdarı bolıoan Pərwərdıgar.

Ahırkı dəwət wə bexarət

⁴ — Mən Hərəb teqıda pütkül İsrail üqün qulum Musaoqa buyruoqan qanunni, yəni bəlgilimilər həm həkümnlərni yadınlarda tutunqlar. ■

⁵ — Mana, Pərwərdıgarınlın uluq həm dəhətlik küni kelıxtın awwal Mən silərgə İlyas pəyoqəmbərni əwətimən. ■

⁶ U atılarnınlın kənglını balılaroqa mayıl, balılarnınlın kənglını atılaroqa mayıl qılıdu; undaq bolmıoqanda Mən kelıp yər yüzını qarəqax bilən uruwetimən.

■ 4:4 Qan. 6:3 ■ 4:5 Mat. 11:14; 17:11, 12, 13; Mar. 9:11, 12, 13; Luqa 1:17; 9:30; Wəh. 11:3-12.

**Muq ddes Kalam (y ngi yezik)
The Holy Bible in the Uyghur language, written in
Pinyin script**

Copyright   2010 Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee

Language: Uyghur tili (Uyghur)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-09-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

b6bd0959-14d2-5233-b340-6f210a8f13c5